

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศ
การศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ในเขตการศึกษา ๘

นายถวิล วรรณปะเก

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
006830

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

T 15721656

®

OPINIONS OF SUPERVISORS, ADMINISTRATORS AND ELEMENTARY SCHOOL
TEACHERS CONCERNING EDUCATIONAL SUPERVISION IN ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE IN
EDUCATION REGION 6

Mr. Thawil Wannapa-kea

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ผู้บริหารและครูประถมศึกษา
เกี่ยวกับการนี้เทศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6

โดย

นายทวีล วรณปะเก

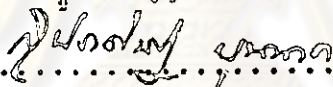
ภาควิชา

บริหารการศึกษา

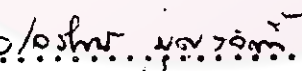
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันดิเมธ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6

ชื่อผู้วิจัย

นายถวิล วรรณปะเก

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการ
นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทางด้านต่าง ๆ คือ คุณลักษณะของผู้นิเทศก์
บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศก์ ทักษะที่จำเป็นของผู้นิเทศก์ และกระบวนการนิเทศการศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถม
ศึกษาระหว่าง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนั
งานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกันในด้านต่อไปนี้
คือ 1. คุณลักษณะของผู้นิเทศก์ 2. บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศก์ 3. ทักษะที่จำเป็น

ของผู้นี้เทศก์ 4. กระบวนการนิเทศการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ทุกคนจำนวน 80 คน ครูประถมศึกษา 441 คน
 ครูใหญ่และครูช่วยครูใหญ่ 72 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถม
 ศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะ
 เป็นมาตราส่วนประเมินค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การอยละ
 คาเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และ
 S-Method ของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ความกึกเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ของ
 ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 ในเขตการศึกษา 6 พบว่าเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นี้เทศก์ ทั้งระดับค่านิยมสัมพันธ
 ทัศนะค่านิยมการนิเทศฯ ทัศนะค่านิยมการนิเทศฯ ทัศนะค่านิยมการประเมินผล และ
 กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งสามกลุ่มมีความกึกเห็น
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐาน การวิจัย

เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้นี้เทศก์ พบว่าทั้งสามกลุ่มมีความกึกเห็นไม่แน่ใจ
 และทั้งสามกลุ่มมีความกึกเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ
 สมมุติฐาน การวิจัย

เกี่ยวกับทัศนะค่านิยมความเป็นผู้นำ ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร มี
 ความกึกเห็นด้วย แต่ครูประถมศึกษามีความกึกเห็นไม่แน่ใจ ระหว่างศึกษานิเทศก์

กับผู้บริหาร และระหว่างผู้บริหารกับครูประถมศึกษามีความกึกก้องไม่แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามปรากฏว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
.05 ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูประถมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of supervisors, administrators and elementary school teachers concerning educational supervision in elementary schools under the Provincion Primary Education Office in Education Region 6

Name Mr. Thawil Wannapa-kea

Thesis Advisor Weerawat Utairat, Ph.D.

Department Educational Administration

Academic year 1980

ABSTRACT

The purposes of the study

1. To study the opinions of supervisors administrators and elementary school teachers under the Provincial Primary Education Office in Education Region 6 concerning educational supervision in elementary schools as follows : characteristics of supervisor; and duties and roles of supervisor; ncessary supervisor skills; and supervision process in elementary schools.

2. To compare the opinions among supervisors administrators and elementary school teachers concerning educational supervision in elementary schools under the Provincial Primary Education office in Education Region 6.

Hypothesis

There is no significant difference among the opinions of supervisors, administrators, and elementary school teachers concerning characteristics of supervisor, duties and roles of supervisor, needed supervisory skills, and supervision process in elementary school.

Procedures of the study

The sample used in this study consisted of all 80 supervisors of the Office of Provincial Primary Education in Education Region 6, some 441 school teachers, and all 72 principals and assistant to the principals from the elementary schools under the same Office of Provincial Primary Education. The study tool was a rating-scale questionnaire. The statistical techniques used for data analysis including percentage, arithmetic mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and S-Method by Scheffe were employed.

The Research Findings

The opinions on educational supervision in elementary schools of supervisors, administrators, and school teachers under the Provincial Education Office in Education Region 6 were found to be congruent concerning characteristics of supervisor, human relation skill, group process skill, personnel administrator skill, measurement skill and supervision process in elementary school. No significant differences among the opinions of the three-group on those issues were found. These findings accepted the research hypothesis.

Concerning the duties and roles of supervisors, it was found that the three-group opinions were rated undecided. No significant differences of that issue were found among them. These findings accepted the research hypothesis.

Concerning the leadership skill, it was found that the opinions of supervisors and administrators were congruent. But the opinions of elementary school teachers were found undecided. There were no significant differences between the opinions of supervisors and administrators and the opinions of administrators and elementary school teachers. However, there was a significant difference at the 0.05 level between the opinions of supervisors and elementary school teachers. These findings rejected the research hypothesis.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ก็ด้วยได้รับความกรุณาเป็นพิเศษจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและแนะนำเป็นอย่างดี อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิณฑานนท์ ได้กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติ และคณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่มีส่วนช่วยให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำหรับ ผู้บริหาร ภาควิชา และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 ที่มีส่วนช่วยในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ถวิล วรรณปะเก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทกัญชวลานาไทย.....	ง
บทกัญชวลานาอังกฤษ.....	ช
กิติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ต
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมุติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
คำนิยาม.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	12
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	14
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	17
ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	18
คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศก์การศึกษาภายในโรงเรียน.....	22
ทักษะที่จำเป็นของผู้นิเทศก์.....	32
ทักษะในก้านความเป็นผู้นำ.....	33
คุณสมบัติของผู้นำ.....	34
ทักษะในก้านมนุษยสัมพันธ์.....	37
ความหมายของมนุษยสัมพันธ์.....	37
ทักษะในกระบวนการหมู่พวก.....	41
หลักการทำงานเป็นกลุ่ม.....	42
บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม.....	44
คุณสมบัติของกลุ่มที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ.....	46
ทักษะในการบริหารบุคคล.....	47
วิธีการสรรหาบุคลากร.....	48
การบำรุงรักษามูลค่าบุคลากร.....	49
การประเมินบุคลากร.....	50
ทักษะก้านการประเมินผล.....	52
หลักการประเมินผล.....	53
วิธีการประเมินผล.....	55
กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	56
กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	59
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีกำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	63
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	63
สมมุติฐานของการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
การร่างแบบสอบถาม.....	66
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
การตีค่าทางสถิติ.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	76
ความถี่เห็นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษารายในโรงเรียนประถม	
ศึกษา.....	81
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	120
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	120
สมมุติฐานของการวิจัย.....	120
วิธีกำเนินการวิจัย.....	121
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
สรุปผลการวิจัย.....	122
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	126
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	133

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	160

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1	แสดงว่าความเหมาะสมของงานที่ส่งไปและได้รับคืน.....	69
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ปัจจุบันและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้มีศักดิ์.....	81
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้มีศักดิ์.....	87
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำ.....	91
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์.....	94
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะด้านกระบวนการหมู่พวก.....	97
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะด้านการบริหารบุคคล.....	101
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะด้านการประเมินผล.....	104

รายการ ตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	1-7
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นิเทศก์ระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	111
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศก์ระหว่าง ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	112
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	113
17	ผลการ เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของ ความนึกเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านความเป็นผู้นำ.....	114
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	115
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความนึกเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านกระบวนการทบทวนระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา..	116

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นเกี่ยวกับทักษะการ บริหารมุกตระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	117
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นเกี่ยวกับทักษะการ ประเมินผลระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครูประถมศึกษา.....	118
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นเกี่ยวกับกระบวนการ นิเทศการศึกษภายในโรงเรียนระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูประถมศึกษา.....	119
23	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรของจังหวัดในเขตการศึกษา 6 โดยจำแนกออกเป็นกลุ่ม.....	156

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย